

Raadsvoorstel

Datum 7 januari 2025

Onderwerp Verlenging intensivering jongerenaanpak, begeleiding en nazorg
Versienummer 4

Portefeuillehouder Michiel van Willigen

Samenvatting

We hebben de incidentele rijksmiddelen voor de landelijke Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden (AGAS) uit de meicirculaire 2023 ingezet voor 2 pilotprojecten. Deze projecten richten zich op een actieve benadering en integrale aanpak voor jongeren met schuldenproblematiek en op goede begeleiding en nazorg binnen de schulddienstverlening. Het Rijk heeft in de septembercirculaire 2023 opnieuw een eenmalig bedrag beschikbaar gesteld. We stellen voor om dit geld te gebruiken om de pilots te verlengen tot 2027.

Financiële gevolgen

Betreft doel 1.1.3 Gelijke kansen
Begroting wijzigen Ja, budget moet van de reserve nog uit te voeren werken (sociaal domein) overgeheveld worden naar IO loonsom/ doel 1.1.3. (Preventie 56137002)
Budgetnummer 552243/552263/56137002 Preventie

Bijlagen

Openbaarheid

- ☒ Openbaar
☐ Geheim

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. € 232.000 beschikbaar te stellen ten behoeve van verlenging van de pilot intensivering van begeleiding en nazorg in 2026 door inzet van 1,9 fte budgetcoaches tijdens en na het schulddienstverleningstraject.
2. € 195.000 beschikbaar te stellen ten behoeve van verlenging van de actieve benadering en integrale aanpak jongeren met 0,8 fte á €97.500 in 2025 en 2026.
3. bedrag ten laste te brengen van de 'reserve nog uit te voeren werken sociaal, (gelden bijzondere bijstand en vroegsignalering)'.

Datum 7 januari 2025

Inleiding

Stijgende (energie)prijzen en inflatie hebben de urgentie van de aanpak van financiële problematiek zichtbaarder gemaakt. Het kabinet Rutte IV heeft een aanpak geformuleerd waarin zij als doel heeft een halvering van het aantal kinderen dat opgroeit in armoede in 2025, en een halvering van het aantal mensen in armoede in 2030 en een halvering van het aantal huishoudens in problematische schulden in 2030. De landelijke Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden (AGAS) richt zich op 4 programmalijnen: overheid die werkt, bestaanszekerheid, preventie & meedoen, en sneller perspectief. Voor dit laatste programma zijn extra middelen beschikbaar gesteld vanuit het rijk om de dienstverlening rond armoede en schuldhulpverlening te verbeteren.

In januari 2024 heeft de [raad ingestemd met de besteding van de incidentele middelen AGAS](#) uit de meicirculaire 2023 voor Intensivering Begeleiding en Nazorg. Deze middelen zijn ingezet om capaciteit vrij te maken voor (1) betere begeleiding en nazorg voor inwoners door onder andere budgetcoaches waarmee de financiële redzaamheid van inwoners wordt versterkt en (2) een intensieve, actieve benadering om jongeren met (problematische) schulden beter te bereiken en te helpen.

In de september circulaire 2023 heeft het Rijk nogmaals een incidenteel bedrag vanuit AGAS beschikbaar gesteld. Wij stellen voor deze nieuwe middelen opnieuw in te zetten voor Intensivering Begeleiding en Nazorg zodat de ingezette interventies meer tijd krijgen om te renderen en onderdeel te worden van de reguliere uitvoering. Door dit te doen geven wij ook invulling aan het landelijk plan om schulddienstverlening verder te versterken. Dit plan is in maart 2024 ondertekend door het Rijk, Divosa en de brancheorganisatie voor schulddienstverleners NVVK. Mogelijkheden voor duurzame borging van deze inzet worden meegenomen in het beleidsproces voor het beleidsplan Financiële Zorgen per 2026. Hiermee wordt een eerste stap gezet naar uitvoering van de motie "[Samen sterk na schuldhulp](#)" die 14 oktober 2024 is aangenomen.

Kader

- Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
- [Beleidsplan schuldhulpverlening 2021-2025](#)

Beoogd effect

Dit voorstel biedt de mogelijkheid twee pilots te verlengen met het effect dat de methodiek kan worden geborgd in de reguliere uitvoering. Zo krijgen meer Zwollenaren met geldzorgen een duurzaam perspectief op een schuldenvrije toekomst. Meer jongeren met (beginnende) geldzorgen worden bereikt en krijgen hulp aangeboden. Zwollenaren die schulddienstverlening ontvangen, jong of oud, worden intensiever begeleid om financieel redzamer te worden. Actieve nazorg wordt ingezet om terugval beter te voorkomen.

Argumenten

1.1. Meer duurzame uitstroom vergt verhoging van financiële redzaamheid door begeleiding en nazorg

Omdat er door de verkorting van de schuldregeling (van 36 naar 18 maanden) minder tijd is om inwoners te begeleiden, zien we de noodzaak om naast het budgetbeheer ook in te zetten op budgetcoaching. Daar waar het budgetbeheer zich met name richt op het beheer van financiën willen we met de inzet van budgetcoaching de klanten coachen op het gebied van financiële vaardigheden. Dit doen we zowel tijdens het traject van schulddienstverlening als daarna. Hiermee geven we een extra impuls aan nazorg.

Datum 7 januari 2025

1.2 Met de begeleiding en nazorg geeft Zwolle inhoud aan de landelijke aanpak “basisdienstverlening schuldhulpverlening

In maart 2024 zette het kabinet, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de branchevereniging voor financiële hulpverleners NVVK en de vereniging van directeuren in het sociaal domein Divosa hun handtekening onder een gezamenlijk plan om de schuldhulp in Nederland te versterken. Het plan – de ‘basisdienstverlening schuldhulpverlening’ – leidt tot een hulpaanbod dat toegankelijker is en in iedere gemeente bestaat uit minimaal dezelfde elementen. “Begeleiding en nazorg” is één van deze elementen. Met de toezegging van de raad in januari 2024 inzake de intensivering begeleiding nazorg zijn we gestart met de inrichting en implementatie van deze pilot. Dit proces is nog in volle gang. Hiermee liepen we vooruit op de landelijke ontwikkelingen. Vervolg voor duurzame borging na 2026 wordt meegenomen in het beleidsplan Financiële Zorgen.

2.1. Een toenemend aantal jongeren kampt met financiële zorgen en andere problematiek

Twee jaar corona heeft onze jongeren geen goed gedaan. Dit geldt ook op het gebied van geldzorgen. Geldzorgen nemen onder de jongvolwassenen toe. De BKR schuldenmonitor laat zien dat betalingsproblemen onder jongeren t.o.v. andere leeftijden toeneemt. Bekend is dat jongeren met problemen niet snel zelf hulp zoeken. Jongeren vragen een actieve benadering met communicatie inzet specifiek gericht op de doelgroep. Dit vergt capaciteit.

2.2 De opgedane ervaringen met de actieve benadering en integrale aanpak voor jongeren met schulden zijn positief

In het eerste kwartaal 2024 is de beschikbare capaciteit ingezet voor de actieve benadering en integrale aanpak jongeren. Een schuldspecialist en wijkteammedewerker benaderen deze jongeren en zetten huisbezoeken in om de drempel tussen de jongere en hulpverlening te slechten. Door de combinatie van specialismen wordt er ondersteuning geboden op alle leefgebieden. De effecten op casusniveau zijn duidelijk gunstig. We leggen contact met jongeren en kunnen met kleine interventies grotere problemen voorkomen. Met het opgebouwde vertrouwen kunnen de hulpverleners een brede vorm van ondersteuning bieden. Voorbeelden hiervan zijn:

- doorleiding en begeleiding bij intensieve schulddienstverleningstrajecten
- doorverwijzing voor WMO indicaties
- check en hulp voor beschikbare minimaregelingen zoals participatiefonds en tegemoetkoming hoge ziektekosten
- hulp bij sollicitatieprocessen als stap naar financiële zelfstandigheid
- inzet team VIA bij uitzonderlijke situaties

We zien dat een intensieve inzet nodig is om meer jongeren te kunnen bereiken en vast te houden. De aanpak wordt het eerste kwartaal 2025 nader geëvalueerd aan de hand van de benaderde jongeren, wijze van benadering en acceptatie van hulpaanbod.

3.1. Er is capaciteit nodig en het Rijk heeft middelen beschikbaar gesteld

We willen verlenging van tijdelijke financiële dekking voor de huidige inzet. Zo kunnen we de beproefde hulp aan jongeren in 2025 en 2026 voortzetten en de begeleiding en nazorg ook in 2026 voortzetten. Vanuit AGAS zijn er middels de septembercirculaire opnieuw incidentele gelden voor verbetering dienstverlening armoede en schulden beschikbaar gesteld. Zie onder de paragraaf Financiën.

Alternatieve mogelijkheden

Indien de geparkeerde middelen AGAS niet besteed worden aan dit voorstel, loopt de dekking voor de aanpak jongeren in 2025 af en de dekking voor de intensivering begeleiding nazorg in 2026. Er is nog

Datum 7 januari 2025

geen concreet zicht op extra middelen vanuit het Rijk die in structurele borging van één of beide onderdelen kan voorzien.

Maatschappelijk draagvlak & participatie

In de Stadsdialogen Zwolle Armoedevrij, komt steeds naar voren dat inwoners behoefte hebben aan maatwerk. De interventies waarvoor nu nieuw budget wordt aangevraagd, geven hieraan invulling. Uit de dagelijkse praktijk van onze hulpverleners, is al langere tijd duidelijk dat de overgang van een schulddienstverleningstraject (met name budgetbeheer) naar zelfstandig financieel beheer heel groot is voor een deel van onze inwoners. Dit wordt bevestigd in het klantreisonderzoek Schulddienstverlening 2023. Een deel van deze inwoners heeft behoefte aan een zachtere landing. Ook is mensen in het veld al langer duidelijk dat jongeren een andere aanpak vragen dan oudere inwoners. De aanpak is dan ook gebaseerd op de behoefte van onze inwoners en de inzichten van onze uitvoering. De NVVK en de VNG onderschrijven dit met de ondertekening van het plan "Basisdienstverlening schulddienstverlening".

Communicatie

Begeleiding tijdens en na een schulddienstverleningsproces zijn gericht op interne processen en behoeven weinig externe communicatie. Dit geldt ook voor de actieve benadering en integrale aanpak jongeren. De ontwikkelingen op het gebied van onze pilots brengen we extra onder de aandacht bij instellingen, onze partners en intermediairs via de werkgroepen.

Daarnaast ontwikkelen we een communicatieagenda voor 2025 m.b.t. hulp bij schulden onder Zwollenaren. Daarin wordt specifiek aandacht besteed aan jongeren. We merken dat de doelgroep jongeren een moeilijk te bereiken doelgroep is. De verwachting is dat de communicatieagenda in het eerste kwartaal van 2025 afgerond is. Daarnaast doen we ook al veel richting jongeren, onder andere:

- Een voorbeeld is de ijsjesactie die we eerder dit jaar hadden. In het eerste kwartaal van 2025 organiseren we een soortgelijke actie; stressbusters.
- Er zijn inloopsprekuren voor jongeren op verschillende scholen.
- Jongeren die 18 jaar worden ontvangen een verjaardagskaart van de gemeente met een verwijzing naar geldplannen.
- Team jongeren geeft voorlichting op Landstede
- We voeren een pilot financiële educatie op voortgezet onderwijs: Money Ways

Financiën

Onderdeel	Type kosten	Lasten	Baten
Nog uit te voeren werken, incidentele middelen bijzondere bijstand en vroegsignalering septembercirculaire 2023			€427.000
Inzet budgetcoaching tijdens en na het schulddienstverleningstraject	Extra tijdelijke formatie SDV van 1,9 Fte in schaal 9 voor 2026	€232.000	
Inzet integrale en outreachende aanpak jongeren	Extra tijdelijke formatie van 0,8 Fte in schaal 9 voor 2025 en 2026 (50% SDV/ 50%SWT)	€195.000	
Totaal		€427.000	€427.000

Datum 7 januari 2025

Risico's

Het uitvoeren van budgetcoaching betreft een nieuw product binnen Schulddienstverlening. Pas na verloop van enkele jaren kunnen we meten of het beoogde effect van duurzame uitstroom wordt bereikt. We trachten in kaart te brengen in hoeverre de extra begeleiding en nazorg heeft bijgedragen aan de financiële redzaamheid van de geholpen inwoner. Wel meten we de waardering van inwoners via klantreisonderzoeken. Per 2025 sluiten we aan bij het project DDAS (Data Delen Armoede en Schulden) van CBS, Divosa, NVVK en VNG. Met DDAS worden resultaten van de schulddienstverlening in kaart gebracht. Een onderdeel hiervan is cijfers over uitval. Mogelijk gaat dit landelijke project ons helpen om effecten van ondersteuning op uitval in kaart te brengen. De aanpak van jongeren betreft een intensievere werkwijze. De effecten op casusniveau waren duidelijk gunstig. Aan de hand van evaluatie zal een besluit worden genomen over de eventuele voortzetting van werkzaamheden na 2026.

Vervolg

Parallel aan deze proeftuinen volgen (rijks)ontwikkelingen op het gebied van schuldhulp zich snel op. Het kabinet, de VNG, de NVVK en Divosa hebben in maart 2024 hun handtekening gezet onder een gezamenlijk plan om de schuldhulp in Nederland te versterken. Het plan – de 'basisdienstverlening schuldhulpverlening' – leidt tot een hulpaanbod dat toegankelijker is en in iedere gemeente bestaat uit minimaal dezelfde elementen. Eén van deze elementen betreft de begeleiding van inwoners. Hier hebben we in Zwolle een mooie voorsprong op genomen. Na afloop van de tijdelijke financiering zal dit element een structurele borging moeten krijgen in het nieuwe beleid. De implementatie van de elementen wordt mee genomen in het beleidsproces voor het nieuwe beleidsplan "Financiële zorgen" per 2026.

Openbaarheid

Dit voorstel is openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

Waarnemend secretaris, Frank Wijnandts